

Valašské důry jsou pseudokrasové jeskyně

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Báje a pověsti o tajemných „důrách“ na hřebenech Beskyd jsou prastaré a pocházejí již od prvních místních slovanských obyvatel. Co se však pod tímto pojmem skrývá?

„Důry“ je místní označení pro pseudokrasové jeskyně. Nejsou to ale pravé podzemní prostory – jeskyně. Vznikají totiž odlišnými přírodními procesy, než je u běžných jeskyní normální.

Pseudokrasové jeskyně vznikají především pohyby horninových bloků podél puklin. Není také náhoda, že se většina těchto jeskyní vyskytuje v těsné blízkosti velkých sesuvů. Upozorňuje na ně dosti nerovný a jakoby rozbitý terén s prohlubněmi a propadlinami.

Většinou se jedná o malé podzemní prostory bez krápníkové

výzdoby, které jsou tvořeny velmi úzkými chodbami ve tvaru puklin nebo štěrbin. Jeskyně mají nepravidelný tvar. Stropy jsou často tvořeny zaklíněnými skalními bloky, na dně pak leží spadané balvany, suť a splavený jíl.

Uvnitř jeskyní panují příznivé podmínky, což již v minulosti nezůstalo bez povšimnutí. První zmínky o využívání „důr“ na Radhošti a v jeho okolí jsou z 15. století, kdy začíná rozkvět salašnictví na horských loukách i vysoko na hřebenech. Svě koliby si salašníci stavěli blízko jeskynních vstupů nebo

někdy dokonce přímo nad nimi. Jeskynní prostory využívali jako přirozené sklepy k uskladnění svých mléčných výrobků. V době rebelií byly využívány i jako úkryty.

Bezespornu největší pozornost poutá odnepaměti protáhlý hřbet Radhoště, kde také leží

vstup do nejdelší jeskyně na Moravě a čtvrté nejdelší jeskyně v České republice – Cyrilky.

Nejen k ní se váže celá řada pověstí. Na jejich základě se tak za bájnými poklady do nitra hor vydávali v minulých staletích různí odvážlivci. Uvnitř prý je „velký sal a ten sa blišči, jako by byl zlatem, stříbrem a drahým kamením vykládaný“.

Pseudokrasové jeskyně jsou pozoruhodné také jako zimoviště často vzácných a ohrožených druhů živočichů. Setkat se zde můžeme s množstvím bezobratlých, například motýlů, úkryt v nich hledají také drobní savci, především netopýři. Jsou rovněž důležitými objekty geologického bádání. Je tedy nadmíru zřejmé, že si pseudokrasové jeskyně zasluhují patřičnou pozornost.

Bohdana Orlová, Muzeum regionu Valašsko

Popiska: Interiér pseudokrasové jeskyně, Kněhyňská jeskyně. (foto: www.ursus.cz)